

INSTRUKCJA

POSTĘPOWANIE PRZY ZAKŁADANIU PASIEKI EKOLOGICZNEJ

Piotr Skubida, Piotr Semkiw, Krzysztof Jeziorski, Andrzej Pioś

Zakład Pszczelnictwa Instytutu Ogrodnictwa w Puławach,
Pracownia Technologii Pasiecznych
ul. Kazimierska 2
24-100 Puławy

Opracowanie przygotowane w ramach **zadania 4.4:**
„Opracowanie metod ekologicznej produkcji pszczelarskiej”

Programu Wieloletniego:

„Rozwój zrównoważonych metod produkcji ogrodniczej w celu zapewnienia
wysokiej jakości biologicznej i odżywczej produktów ogrodniczych oraz zachowania
bioróżnorodności środowiska i ochrony jego zasobów”
finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

WSTĘP

Różnica między produkcją ekologiczną a konwencjonalną polega przede wszystkim na innym modelu prowadzenia gospodarki pasiecznej i głównie na pozyskiwaniu produktów o konkretnych cechach jakościowych i zdrowotnych. Sama kontrola wykazująca brak określonych zanieczyszczeń w miodzie nie jest wystarczająca, by móc gwarantować, że dany produkt jest produktem ekologicznym. Jakość produktu wiąże się bowiem nie tylko ze stosowaniem określonych zabiegów sanitarnych ale także z jakością środowiska, warunkami uzyskiwania produktu oraz jego magazynowaniem.

Podstawowym dokumentem obowiązującym w krajach Unii Europejskiej jest **Rozporządzenie Rady nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 roku w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych** oraz Rozporządzenia zmieniające.

Artykuł 2 **Ustawy z dnia 25 czerwca 2009 roku o rolnictwie ekologicznym** wyjaśnia znaczenie użytych w Ustawie określeń, które są niezbędne w odpowiednim jej rozumieniu i pomocne przy zakładaniu pasieki ekologicznej.

POSTĘPOWANIE

Po zapoznaniu się z aktami prawnymi dotyczącymi rolnictwa ekologicznego pszczelarz obowiązany jest zgłosić podjęcie działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego, o którym mowa w art. 28 ust. 1 rozporządzenia nr 834/2007. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116 poz. 975), zgłoszenie przyjmują podmioty upoważnione do działania w rolnictwie ekologicznym czyli jednostki certyfikujące. Wyboru jednostki certyfikującej dokonuje sam pszczelarz kierując się przede wszystkim dogodną lokalizacją pasieki ekologicznej i najkorzystniejszym obszarem działania jednostki. Zgłoszenie podjęcia działalności

w zakresie pszczelarstwa ekologicznego dokonuje się poprzez wypełnienie formularza opracowanego przez Głównego Inspektora JHARS i udostępnionego na stronie internetowej Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (art. 4 ust. 3 ustawy o rolnictwie ekologicznym). Zamieszczony formularz zgłoszenia podjęcia działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego przeznaczony jest zarówno dla producentów podejmujących działalność w zakresie pszczelarstwa ekologicznego oraz wyrażających zgodę na objęcie ich działalności systemem kontroli, służy także do zgłaszania zmian w informacjach podanych we wcześniejszym zgłoszeniu i wszelkich zmian dokonywanych ad hoc.

MATERIAŁY I ŚRODKI DOPUSZCZALNE DO STOSOWANIA W PSZCZELARSTWIE EKOLOGICZNYM

- ule muszą być wykonane z naturalnych materiałów takich jak drewno, słoma lub trzcina (z wyjątkiem okuć, pokryć dachowych, osiatkowanych dennic i podkarmiaczek). W pasiece ekologicznej niedopuszczalne jest używanie uli wykonanych ze styropianu i pianki poliuretanowej. Do malowania i konserwacji uli można wykorzystywać jedynie ekologiczne farby i lakiery wodorozcieńczalne.
- należy zaopatrzyć się w środki do czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń, pasieczyska, uli i sprzętu (np. mleko wapienne, wapno, wapno niegaszone, potaż, woda utleniona, naturalne olejki roślinne, kwas cytrynowy, kwas nadoctowy, kwas mrówkowy, mlekowy, octowy, alkohol etylowy, formaldehyd), które są dopuszczone do stosowania w pasiekach ekologicznych.
- trzeba liczyć się z ponoszeniem wyższych kosztów w pasiece ekologicznej, głównie ze względu na ceny cukru ekologicznego używanego do zimowego dokarmiania rodzin pszczelich. W związku z powyższym miód ekologiczny musi być o ok. 30% droższy od miodu konwencjonalnego.

LOKALIZACJA PASIEKI EKOLOGICZNEJ

Podstawowym problemem jest znalezienie miejsca na ustawienie pasieki ekologicznej, gdyż przepisy prawne są dość restrykcyjne. Na terenie pasieki nie mogą występować przekroczenia dopuszczalnych stężeń szkodliwych substancji zanieczyszczających powietrze, glebę i wodę. Pasieka musi być tak usytuowana, by w promieniu trzech kilometrów (rozumianym w sensie ogólnym jako maksymalny promień zasięgu lotów pszczół) – źródła pożytku stanowiły głównie:

- 1. uprawy prowadzone metodami ekologicznymi lub obszary porośnięte dziką roślinnością,**
- 2. uprawy, na których stosuje się zabiegi mające niewielki wpływ na środowisko,** a więc pozbawione znaczącego wpływu na kwalifikację jakości produktów pasiecznych.

PRZESTAWIANIE PRODUKCJI W PASIECE Z KONWENCJONALNEJ NA EKOLOGICZNĄ (OKRES KONWERSJI)

Rozpoczęcie produkcji ekologicznej w pasiece musi być poprzedzone okresem przejściowym. Rozporządzenie UE określa ten okres czasu na 1 rok. Jednym z elementów przejścia jest wymiana plastrów w pasiece (wszystek wosk powinien zostać zastąpiony woskiem ekologicznym). W pierwszym roku plastry gniazdowe i z miodni nie muszą być całkowicie wymienione i chociażby ze względu na trudności natury technicznej nie da się tego wykonać w naszych warunkach klimatycznych, w związku z czym wystarcza praktycznie wymiana połowy plastrów (pozostałe plastry wymienia się w następnym roku). Jeśli chodzi zaś o węgę używaną do nowych plastrów, musi ona być wyprodukowana z wosku ekologicznego. Rozpoczynając działalność ekologiczną, pszczelarz musi taką węgę zakupić na rynku. W trakcie okresu konwersji pasieki, produktów pszczelich nie można uznać za ekologiczne, są więc one traktowane jako produkty konwencjonalne.

Przestawianie produkcji uważa się za zakończone dopiero wówczas, gdy wszystkie plastry w pasiece zostaną wymienione.

EKOLOGICZNA PRODUKCJA PASIECZNA

Produkty pozyskiwane w pasiece mogą być uznane za ekologiczne dopiero wtedy, kiedy kontrola pasieki przez jednostkę certyfikującą wypadnie pomyślnie i zainteresowany pszczelarz otrzyma wydany przez tę jednostkę tzw. Certyfikat Zgodności. Kontrola pasieki jest przeprowadzana corocznie, jest płatna. Każdy sprzedawany produkt ekologiczny musi mieć odpowiednie oznakowanie, zaakceptowane przez Jednostkę Certyfikującą.

Unijne logo produkcji ekologicznej

